

WOJEWODA PODKARPACKI
ul. Grunwaldzka 15, 35-959 Rzeszów

Rzeszów, 2023-01-15

ZK-I.6333.58.180.2022

Pan

Valeri Vachev

Zastępca Rzecznika

Praw Obywatelskich

Odpowiadając na pismo Pana Rzecznika z dnia 14 grudnia 2022 roku informuję, iż realizując przydzielone dla administracji rządowej zadania – w związku z agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę – nabyliśmy dużego doświadczenia dotyczącego zarówno w udzielaniu pomocy obywatelom Ukrainy uchodzącym przed skutkami wojny, jak i koordynacji tej pomocy w innych obszarach. W ubiegłym roku na terenie województwa podkarpackiego prowadzonych było jednocześnie 6 punktów recepcyjnych, które w szczytowych okresach zabezpieczały pomoc i wsparcie dla ponad 120 tys. uchodźców na dobę. Aktualnie prowadzony jest jeden punkt recepcyjny, zlokalizowany na terenie Dworca Kolejowego w Przemyślu. Decyzja dotycząca jego organizacji i prowadzenia została nałożona przez Wojewodę Podkarpackiego na Prezydenta Miasta Przemyśla. Koordynując pomoc uchodźcom – również świadczoną we wspomnianym punkcie recepcyjnym – na bieżąco analizowane i brane pod uwagę są dane liczbowe, przekazy, raporty i wszelkiego rodzaju informacje, w oparciu o które podejmowane są stosowne przedsięwzięcia. Przed podjęciem działań pomocowych bierze się pod uwagę wiedzę przekazywaną przez przedstawicieli Wojewody, Urzędu Miasta Przemyśla oraz podległych Wojewodzie służb, a także organizacji świadczących pomoc na terenie punktu recepcyjnego. Wobec powyższego pragnę uprzejmie zaznaczyć, iż zasadnym byłoby, aby wyartykułowane przez Pana Rzecznika wnioski w skierowanym do Wojewody piśmie, były także poprzedzone konsultacjami z właściwymi komórkami organizacyjnymi Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie. Wydaje

się, że przekazane zalecenia są sformułowane w oparciu o opinie osób posiadających wycinkowa wiedzę, często subiektywną. Osoby te w ramach pomocy świadczonej na zasadach wolontariatu wykonują zadania, których znaczenie jest niewymierne. Widoczne jest ich duże zaangażowanie i poświęcenie dla prowadzonych działań, których celem jest wsparcie uchodźców. Niemniej jednak, ocena sytuacji ze strony wolontariuszy i organizacji pomocowych jest często oceną własną realizowanych zadań, która nie uwzględnia całości zagadnienia, ustalonych zasad, czy nawet obowiązujących rozwiązań prawnych.

Przykładem takiej niewłaściwej oceny jest kwestia dotycząca ponownego uruchomienia punktu medycznego. Zagadnienie to wymaga podjęcia działań określonych w *Ustawie z dnia 8 września 2006 r. o państwowym ratownictwie medycznym* (Ustawa określa sposób realizacji zadań z zakresu ratowania życia i zdrowia ludzkiego, m.in. reguluje zasady rozmieszczenia Zespołów Ratownictwa Medycznego). Zgodnie ze wskazanymi wymogami informuję, że w pobliżu punktu recepcyjnego stacjonuje Zespół Ratownictwa Medycznego, który może pojawić się na miejscu w przeciągu kilku minut, w przypadku zaistnienia konieczności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego. W okresie od sierpnia do grudnia ubiegłego roku ZRM zrealizowały ok. 55 wyjazdów do punktu recepcyjnego. Tendencja ilości wyjazdów jest obecnie malejąca.

Dworzec Kolejowy w Przemyślu, a tym samym funkcjonujący tam punkt recepcyjny jest ogrzewany, możliwość dostarczenia w jego obrębie ogrzewanych namiotów jest brana pod uwagę - jeżeli taka konieczność zaistnieje - stosownie do liczby osób, które otrzymują tam wsparcie. Należy zaznaczyć, iż nie każdy kto przebywa na terenie dworca kolejowego w Przemyślu jest uchodźcą. Na bieżąco analizowana jest liczba osób wjeżdżających do Polski, jak i osób wyjeżdżających z naszego kraju. W razie potrzeby przewiduje się wykorzystanie namiotów pomimo faktu, że ze względu na uwarunkowania infrastrukturalne obszaru dworca jest to kwestia problematyczna, ograniczająca dostępność do obiektów zlokalizowanych w jego pobliżu (parkingi, dojazdy, obiekty świadczące usługi, czy też lokale mieszkalne).

Nawiązując do sugestii Pana Rzecznika dotyczących problemu bariery językowej wśród społeczności romskiej wyrażam przekonanie, że wydaje się on być jednak problemem pozornym. Dotyczy on zazwyczaj zrozumienia czytelnych poleceń obsługi punktu recepcyjnego i dworca kolejowego. Osoby te są obywatelami Ukrainy, okazują dokumenty, które są wystawione w języku ukraińskim. Ponadto wszystkie te osoby nie mają problemów

językowych w przypadku potrzeby załatwienia formalności związanych z przydzieleniem numeru PESEL, czy dotyczących dopełnienia innych formalności związanych z przysługującymi im świadczeniami określonymi w *Ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa*. Dopełniają samodzielnie wymienionych czynności, chociażby w Urzędzie Miasta Przemysła, nie potrzebują tłumaczy języka romskiego, czy węgierskiego, gdyż zazwyczaj wystarczającą jest znajomość języka ukraińskiego.

Jak wspomniane zostało w poprzednim piśmie, odnośnie sytuacji dotyczącej darmowych toalet, problem nie leży w ilości sanitariatów (która w naszej ocenie jest wystarczająca), tylko w sposobie ich wykorzystywania. Zły stan toalet nie jest zjawiskiem ciągłym, problem jest okresowy. Niemniej sprawa zostanie ponownie zweryfikowana, jeśli zajdzie taka potrzeba, dodatkowe sanitariaty zostaną wystawione, zaś podmiot odpowiedzialny za ich obsługę zobowiązany będzie do zwiększenia dbałości o nie.

W związku z wybuchem konfliktu zbrojnego na Ukrainie, dla województwa podkarpackiego i lubelskiego została przydzielona tzw. rola „recepcyjna”, a to oznacza konieczność zorganizowania obiektów umożliwiających zaopiekowanie osób tego potrzebujących i organizację transportu w głąb kraju, do właściwych miejsc zakwaterowania. Taka rola punktu recepcyjnego na dworcu w Przemysłu jest realizowana do dnia dzisiejszego, dzięki możliwości relokacji uchodźców za pomocą transportu kolejowego.

Województwo podkarpackie od początku działań wojennych na Ukrainie przyjęło około 3 mln. uchodźców, co stanowi liczbę większą od populacji mieszkańców województwa. Przez cały ten okres, m.in. dzięki nabytemu doświadczeniu, wypracowane zostały metody, które w naszej ocenie pozwalają na udzielenie optymalnej pomocy osobom potrzebującym, które są uchodźcami wojennymi. Zaś z Dworca Kolejowego w Przemysłu korzystają nie tylko uchodźcy, ale też zwykli podróżni, w tym również pochodzący z Ukrainy, niekiedy wymagający wsparcia.

Mając na względzie wnioski Pana Rzecznika zapewniam, że każdy z przedstawianych problemów jest analizowany i adekwatnie do zaistniałych potrzeb staje się przedmiotem reakcji na wszelkie trudności i zapotrzebowania. W dotychczasowej pracy na rzecz wsparcia uchodźców dopełnialiśmy wszystkich niezbędnych wymogów określonych rozwiązaniami prawnymi, jak też kierowaliśmy się zasadami empatii. Pomoc należy się przede wszystkim osobom uchodzącym przed skutkami wojny, których obecnie jest niewspółmiernie mniej, niż

w okresie luty-czerwiec 2022 r. Niemniej jednak pomoc świadczona jest także osobom, które nie są stricte osobami uchodzącymi przed skutkami wojny. Uprzejmie proszę i serdecznie zapraszam Pana Rzecznika, a także pracowników Biura RPO aby podczas kolejnych wizyt w Punkcie Recepcyjnym w Przemyślu mogli omówić wnioski i spostrzeżenia ze służbami i pracownikami podległymi Wojewodzie Podkarpackiemu.

Liczę na zrozumienie i wsparcie w dobrych oraz niezbędnych działaniach na rzecz obywateli Ukrainy przybywającymi do naszego kraju przed skutkami rosyjskiej agresji.

z powołaniem

WOJEWODA PODKARPACKI

Ewa Leniart